УДК 657.1:658.14:631

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ

Молдован Ольга,
Здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Розглядаються питання обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами підприємств агробізнесу. Підкреслюється значення інтеграції обліку, аналізу та контролю для формування достовірної інформаційної бази прийняття управлінських рішень. Дослідження демонструє, як якість фінансової звітності, деталізація показників і використання аналітичних індикаторів впливають на оцінку результативності діяльності та виявлення факторів прибутковості. Окремо акцентовано роль цифрових технологій та автоматизації обробки даних у підвищенні оперативності аналізу і ефективності управління фінансовими результатами.*

Ключові слова: *обліково-аналітичне забезпечення, фінансові результати, підприємства агробізнесу, управління прибутком, фінансова звітність, аналітичні показники, цифровізація обліку, управлінські рішення, ефективність діяльності, інформаційна система.*

Фінансові результати аграрних підприємств формуються під впливом виробничих, природних і ринкових чинників. Це зумовлює підвищені вимоги до інформаційної бази управління. Обліково-аналітичне забезпечення має гарантувати повноту, своєчасність і перевірюваність даних. Законодавча база визначає облік як обов'язкову систему формування інформації про діяльність підприємства [1]. Це надає обліковим показникам статусу офіційного джерела управлінських рішень. Якість такої інформації прямо впливає на оцінку ефективності діяльності.

Система управління фінансовими результатами спирається на взаємодію обліку, аналізу та контролю. В умовах цифрової економіки облік перетворюється на інструмент стратегічного управління. Дослідження доводять, що цифрові технології підвищують оперативність і точність обробки фінансових даних [2]. Це дає змогу керівництву швидше реагувати на відхилення показників. Водночас цифровізація потребує методичного узгодження з обліковою політикою. Без цього виникає ризик інформаційної фрагментації.

Фінансова звітність аграрних підприємств має значний аналітичний потенціал. Вона дозволяє оцінювати структуру доходів, витрат і прибутковості діяльності. Наукові результати свідчать, що специфіка аграрного виробництва

впливає на інформативність звітності та потребує додаткових пояснень показників [3]. Особливо це стосується сезонності та оцінки біологічних активів. Недостатня деталізація може обмежувати можливості аналітичних висновків. Тому розкриття інформації у примітках набуває особливого значення.

Формат подання звітності має відповідати інформаційним запитам користувачів. Стейкхолдери потребують даних не лише про фінансовий результат, а й про фактори його формування. Дослідження підкреслює, що адаптація звітності до потреб управління підвищує її практичну цінність [4]. Це передбачає розширення аналітичних показників та пояснювальних матеріалів. Стандартні форми звітності не завжди задовольняють ці потреби. Потрібне поєднання регламентованих і управлінських звітів.

Ефективність управління прибутком залежить від структури інформаційної системи підприємства. Наукові підходи доводять необхідність удосконалення обліково-аналітичного забезпечення для підвищення результативності управління [5]. Така система має включати інструменти контролю витрат і оцінки факторів прибутковості. Важливим є використання аналітичних показників, що характеризують рентабельність і продуктивність ресурсів. Їх поєднання формує основу для управлінських висновків. Без системного аналізу фінансовий результат залишається лише підсумковим показником.

Особливу роль відіграє інтеграція фінансових і нефінансових даних. Для аграрних підприємств це показники врожайності, продуктивності техніки та використання земельних ресурсів. Їх зіставлення з фінансовими результатами дає можливість встановити причинно-наслідкові зв’язки. Такий підхід підсилює аналітичну функцію обліку. Він дозволяє ідентифікувати джерела прибутковості або збитковості. Управління набуває прогностичного характеру.

Суттєвою проблемою залишається часовий розрив між виникненням операцій і відображенням їх у звітності. Це знижує оперативність управління фінансовими результатами. Цифрові інструменти скорочують цей інтервал і підвищують актуальність інформації [2]. Вони також сприяють автоматизації аналітичних процедур. Проте ефективність цифровізації залежить від внутрішніх регламентів обробки даних. Без належного контролю технологічні переваги не реалізуються.

Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами аграрних підприємств має розглядатися як інтегрована система. Вона поєднує нормативне регулювання, методичні підходи та цифрові технології. Її ефективність визначається здатністю пояснювати причини змін прибутковості. Це дозволяє формувати обґрунтовані управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text

2. Королюк Т.М., Співак С.М., Ратинський В.В. Облік в управлінні підприємством в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 6 (85). С. 88-96.

3. Дубініна М. В., Чебан Ю. Ю., Сирцева С. В., Лугова О. І. Аналітичний потенціал фінансової звітності аграрних підприємств у контексті підготовки до аудиторської перевірки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. №17. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.17.48

4. Подолянчук О.А., Дубініна М.В. Звітність про фінансові результати діяльності підприємств агробізнесу у форматі запитів стейкхолдерів для цілей управління**.** *Агросвіт*. 2026. № 3. С. 64-73. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.3.64

5. Гайдучок Т. С., Вітер С. А., Гданська Ю. В. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення для підвищення ефективності управління фінансовими результатами. *Економіка та суспільство.* 2024. Вип. 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-85

Abstract: *The issues of accounting and analytical support for managing the financial results of agribusiness enterprises are considered. The importance of integrating accounting, analysis and control for forming a reliable information base for making management decisions is emphasized. The study demonstrates how the quality of financial reporting, detailing of indicators and the use of analytical indicators affect the assessment of performance and the identification of profitability factors. The role of digital technologies and data processing automation in increasing the efficiency of analysis and the effectiveness of financial results management is separately emphasized.*

Key words: *accounting and analytical support, financial results, agribusiness enterprises, profit management, financial reporting, analytical indicators, digitalization of accounting, management decisions, performance efficiency, information system.*

Науковий керівник:
Дубініна М.В.
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет